

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Toetus digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automatiseerimise kasutamisele töötlevas tööstuses ning mäetööstuses“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel kui ettevõtjatele antav digitaalsete tehnoloogiate, robotite ning automatiseerimise kasutuselevõtu toetus.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2016–2019 seab eesmärgiks töötada välja IKT arenguprogramm suure kasvupotentsiaaliga tööstus- ja teenusmajandussektoritele.

Tegevuseks, milleks toetust saab taotleda, sätestab määrus toetuse digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automatiseerimise kasutamisele kõigis tööstussektorites. Toetuse digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automatiseerimise kasutamisele töötlevas tööstuses ning mäetööstuse (edaspidi *toetus*) taotlusi menetleb, väljamakseid teeb ning järelevalvet teostab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *EAS*). Toetus on suunatud tegutsevatele töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtjatele, kes on registreeritud Eesti äriregistris. Toetuse andmise eesmärk on toetada töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtja digitaliseerituse ja automatiseerituse taset ning seeläbi vähendada inimsekkumise vajadust. Määruse alusel tehtavaid tegevusi rahastatakse jooksva taotlemise kaudu. Toetust antakse üle-eestiliselt.

Eesti paiknes Euroopa Komisjoni iga-aastaselt avaldatavas DESIⁱ indeksis, mis mõõdab riigi teenuste ja ettevõtjate digitaliseerituse taset, 2018. aastal 9. kohal. Eesti on veebis pakutavate avalike teenuste osas Euroopa liider ning ületab Euroopa Liidu keskmist digitaalsete oskuste ja kodanike internetikasutuse poolest. Eestis on tugev mobiilse lairiba kasutus, kuid lairiba püsivõrgu levik on väike. Eesti peamine väljakutse on ettevõtluse digitaliseerimine. DESI digitaalsete tehnoloogiate integreerimise alamindeksis asub Eesti 2018. aastal Euroopa Liidus alles 19. kohal. Selle peamiseks põhjuseks on madalad näitajad teabe elektroonilise jagamise ning sotsiaalmeedia ja raadiosageduse identifikaatori (RFID, *radio-frequency identification*) kasutamise osas.

Madalat automatiseeritust iseloomustab töötleva tööstuse sektori suhe kogutööhõivest ja sektori osakaalu suhe riigis loodavas lisandväärtuses (2017. aastal vastavalt 19 protsenti ja 15,7 protsenti). Samuti iseloomustab madalat kapitalimahukust ja suurt tööjõuintensiivsust madal tööstuse lisandväärtuse näitaja töötaja kohta – 2017. aastal 54 protsenti Euroopa Liidu keskmisest.

Toetuse andmise tingimused valmistati ette koostöös EAS-iga, samuti konsulteeriti erasektori esindajatega „Tööstuspoliitika roheline raamatu“ järeltegevusena ellu kutsutud Tööstus 2030 koostöökogus. Eelnõu ja seletuskirja koostas ning keeleteoimetuse tegi ministeeriumi majandusarengu osakonna peaspetsialist Anu Kull (tel: 6397606, e-post: anu.kull@mkm.ee). Juriidilise ekspertiisi tegi ministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Hendrick Rang (tel: 6256351, e-post: hendrick.rang@mkm.ee) ja EAS-i jurist Anu Jaanson (tel: 6279711, e-post: anu.jaanson@eas.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb 4 peatükist ja 19 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetuse andmise alused;
- 3) toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine;
- 4) aruannete esitamine, toetuse väljamaksmise ja tagastamise tingimused, toetuse saaja ning EAS-i õigused ja kohustused.

1. peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse riigiabi andmise õiguslikud alused, toetuse andmise eesmärk ja oodatav tulemus, selgitatakse mõisteid ning määratakse toetust rakendav asutus.

Eelnõu §-s 1 kehtestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ja neid sätestavad dokumendid. Määrusega antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse nr 1407/2013 (edaspidi *VTA määrus*) mõistes või riigiabi Euroopa Komisjoni määruse nr 651/2014 (edaspidi *üldine grupierandi määrus*) artiklite 17 (väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele ehk VKE-dele antav investeeringuteks ettenähtud abi), 29 (protsessi- ja organisatsiooniinnovatsiooniks antav abi) ja 31 (koolitusabi) mõistes. Abi valik selgitatakse välja taotluse menetlemise käigus EAS-i ja taotleja vahel.

Eelnõu ei kohaldata ettevõtjale, kelle suhtes on Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on täitmata. Lisaks ei kohaldata eelnõu ka muudel üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 ja VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

Eelnõu §-s 2 määratletakse toetuse andmise eesmärk ja oodatav tulemus. Toetuse andmise eesmärk on toetada digitaalsete tehnoloogiate, robotite ja automaatikalahenduste kasutuselevõttu töötlevas tööstuses ning mäetööstuses, vähendades seeläbi inimsekkumise vajadust ning suurendades tarneahela efektiivsust, ettevõtte kasumlikkust ja loodavat lisandväärtust, Toetus aitab kaasa ka digitaliseerimise ja automaatika alase teadlikkuse kasvatamisele töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtjates. Toetatud tegevuste abil suureneb ettevõtjas loodud lisandväärtus töötaja kohta vähemalt 10 protsenti kahe aasta jooksul.

Eelnõu §-s 3 defineeritakse olulisemad kasutatavad mõisted. Digitaliseerimise ja automatiseerimise teekaardi raport on koostatud vastavalt EASi kodulehel avaldatud digidiagnostika heale tavale ning sellega seotud metoodikale ja hõlmab hinnangut digitaliseerimis- ja automatiseerimisalastest parandustegevustest, nende tegevuste soovituslikku ajakava ning hinnangut tegevuste maksumusele, tegevuste tasuvusajale ja mõjule ettevõtja majandusnäitajatele. Digitaliseerimise ja automatiseerimise teekaardi raporti koostamise juhendmaterjalid on avaldatud EAS-i veebilehel ning raporti vorm on toodud määruse lisas. Taotleja esitab projekti, milles on toodud vajalike tegevuste kogum, ülevaate digitaliseerimisest ja investeeringu oodatavast tulemusest ning mõjust müügikäibe ja lisandväärtuse suurendamisele ning ettevõtte majandusnäitajate prognoosi.

Kuna Euroopa Liidus on roboti mõiste veel väljatöötamisel, siis tuleb käesolevas määruses lähtuda neist roboti tunnustest, mis on loetletud Euroopa Parlamendi 16. veebruaril 2017. aasta resolutsioonis soovitustega komisjonile robotikat käsitlevate tsiviilõiguse normide kohta (ELT C 252, 18.7.2018, lk 239—257). Nimetatud resolutsiooniga kutsus komisjoni üles esitama ettepanekud küberfüüsikaliste süsteemide, autonoomsete süsteemide, arukate autonoomsete robotite ja nende alamkategooriate ühtsete mõistete kohta, võttes arvesse järgmisi aruka roboti tunnuseid:

- 1) autonoomsuse omandamine sensorite kaudu ja/või oma keskkonnaga andmeid vahetades (vastastikune seotus) ning nende andmete vahetamine ja analüüsimine;
- 2) iseõppimine kogemuste ja interaktsiooni abil (valikuline kriteerium);
- 3) mingisugunegi füüsiline tugi;
- 4) oma käitumise ja tegevuse kohandamine vastavalt keskkonnale;
- 5) bioloogilise elu puudumine.

Koostöörobot on sensorite, masinnägemise funktsiooni ja intelligentsete juhtimisalgoritmidega varustatud robot, mis on võimeline inimene-masin koostöös tegema tehnoloogilisi operatsioone inimesele ohutul viisil ning ei vaja enda ümber mingeid täiendavaid turvaalasid või –piirdeid.

Automatiseerimise eesmärgiks on toote valmistusprotsessis vajaliku inimese rutiinse töö asendamine masinate tööga.

Väikeettevõtja käesoleva määruse tähenduses on üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktis 2 nimetatud ettevõtja, keskmise suurusega ettevõtja käesoleva määruse tähenduses on üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktis 1 nimetatud ettevõtja (edaspidi üheskoos *VKE*). Suurettevõtja käesoleva määruse tähenduses on ettevõtja, kes ei ole *VKE*.

Organisatsiooniinnovatsioon on vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 2 punktile 96 uue organisatsioonilise meetodi rakendamine ettevõtja äripraktikas, töökorralduses või välissuhetes, välja arvatud muudatused, mis põhinevad ettevõttes juba kasutusel olevatel organisatsioonilistel meetoditel, muudatused juhtimisstrateegias, ettevõtjate ühinemised ja omandamised, protsessi kasutamise lõpetamine, lihtne kapitali asendamine või suurendamine, puhtal kujul ressursihindade muutustest põhjustatud muudatused, kohandamine, lokaliseerimine ning regulaarsed hooajalised ja muud tsüklilised muudatused ning uute või oluliselt täiustatud toodetega kauplemine.

Protsessiinnovatsioon on vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 2 punktile 96 uue või oluliselt täiustatud tootmis- või tarnemetodi rakendamine (sealhulgas olulised muudatused tehnilistes võtetes, seadmetes või tarkvaras). Innovatsiooniks ei loeta väiksemaid muudatusi või täiustusi, juba kasutusel olevatega väga sarnaste tootmis- või logistikasüsteemide lisamisest põhjustatud toodangu või teenuste mahu kasvu, protsessi kasutamise lõpetamist, lihtsat kapitaliasendust või suurendamist, ainult ressursihindade muutustest põhjustatud muudatusi, kohandamist, lokaliseerimist, regulaarseid hooajalisi ja muid tsüklilisi muudatusi, uute või oluliselt täiustatud toodetega kauplemist.

Eelnõu § 4 sätestab toetuse sihtrühmana ettevõtjad, kelle põhitegevus vastab Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) koodile mäetööstus (EMTAK 2008 jagu B) või koodile töötlev tööstus (EMTAK 2008 jagu C).

Eelnõu § 5 sätestab, et toetuse viib ellu ministeerium, taotlusi menetleb ning järelevalvet teostab EAS.

2. peatükk Toetuse andmise alused

Eelnõu § 6 sätestab toetuse suuruse ja määra. Toetuse minimaalne suurus on 100 eurot ja maksimaalne suurus on 200 000 eurot. Toetuse määr sõltub riigiabi liigist kuid ei ületa 50 protsenti. Vähesse tähtsusega abi ja koolitusabi andmise puhul on toetuse määr 50 protsenti

abikõlblikest kuludest. VKEdele antava investeeringuteks ettenähtud abi toetuse määr on väikeettevõtjate puhul 20 protsenti abikõlblikest kuludest ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul 10 protsenti abikõlblikest kuludest. Protsessi- ja organisatsiooniinnovatsiooniks antava abi puhul on toetuse määr 15 protsenti abikõlblikest kuludest suurettevõtjate puhul ja 50 protsenti abikõlblikest kuludest VKEde puhul.

Eelnõu §-s 7 määratletakse toetatavad tegevused. Toetust antakse projektile, mille tegevused panustavad §-s 2 nimetatud toetuse andmise eesmärgi ja tulemuste saavutamisse. Abikõlblikud on digitaliseerimise teekaardi raportis näidatud kulud, mis on seotud digitaalsete tehnoloogiate, robotite ning automatiseerimise rakendamisega, selleks vajaliku nõustamisega ning töötajate ümberõppega; andmetöötluse kvaliteeti suurendava immateriaalse ja materiaalse põhivara ostmise, arendamise ja juurutamisega ettevõtja tarneahelas, sh digitaalsetel tehnoloogiatel põhinevad ühendused nii klientide kui tarnijatega.

Kui on tegemist grupierandi määruse alusel antava toetusega, siis kehtib ergutava mõju nõue, st tegevustega ei tohi olla alustatud enne taotluse esitamist. VTA puhul seda nõuet ei ole ning sel juhul võib lubada ka varasemaid kulusid. Üldise grupierandi määruse alusel võib anda abi vaid juhul, kui sellel on ergutav mõju: ettevõtja peab olema esitanud taotluse enne projekti või tegevuse alustamist. Kui seda reeglit rikkudes on abi antud, tuleb taastada endine olukord, kogu toetus tuleb tagasi maksta koos intressidega.

Eelnõu §-s 8 määratletakse abikõlblikud kulud. Üldise grupierandi määruse alusel abi andmise puhul on abikõlblikud kulud vastavalt artikli 17 lõikele 2 (välja arvatud punkt b), lõikele 3 (välja arvatud punkt b) ning lõikele 4; artikli 29 lõikele 2, lõikele 3 (välja arvatud punkt d) ja artikli 31 lõikele 3 (välja arvatud punktid b ja d). Immateriaalset vara tuleb kasutada üksnes abi saavas ettevõtjas; seda tuleb käsitada amortiseeruva varana; see peab olema ostetud turutingimustel ostjaga mitteseotud kolmandatelt isikutelt; see peab ettevõtja vara hulka kuuluma vähemalt kolm aastat.

Materiaalne põhivara suurettevõtjate puhul on materiaalne vara IASⁱⁱ 16 mõistes, välja arvatud maa ja hooned (või osa hoonest) ja nendega seotud õigused, mida ettevõtja kasutab enda majandustegevuses. Materiaalne põhivara VKEde puhul on vara IFRSⁱⁱⁱ 17.2 mõistes ehk materiaalne vara, mida kasutatakse kaupade tootmiseks või teenuste osutamiseks, välja arvatud rendile andmiseks või halduseesmärkidel. Immateriaalne vara suurettevõtja puhul on immateriaalne vara IA.S 38 mõistes, välja arvatud kaubamärgid, kliendinimekirjad, kvoodid ja muud sarnased varad. Immateriaalne vara VKEde puhul on immateriaalne vara IFRS 18.2 mõistes ehk eristatav mitterahaline vara, millel puudub füüsiline vorm. Vara on eristatav, kui: (a) see on kas eraldatav, mis tähendab, et seda saab kas eraldi või koos sellega seotud lepingu, vara või kohustisega ettevõttest eraldada või lahutada ning müüa, üle anda, litsentsi alusel kasutada anda, rentida või vahetada, või (b) see tuleneb lepingulistest või muudest juriidilistest õigustest, olenemata sellest, kas neid õigusi saab üle anda või eraldada ettevõttest või ettevõtte muudest õigustest ja kohustustest. Juhul kui vara omab nii materiaalse põhivara kui immateriaalse põhivara tunnuseid, siis klassifitseeritakse vara vastavalt sellele, kumma tunnustele vastab ta rohkem. Näiteks arvutitarkvara klassifitseeritakse materiaalseks põhivaraks juhul, kui see on lahutamatu seotud teatud riistvaraga. Juhul kui arvutitarkvara kasutamine on sõltumatu riistvarast, klassifitseeritakse see immateriaalseks põhivaraks (IAS 38 p 3).

Eelnõu §-s 9 sätestatakse projekti abikõlblikkuse periood, milleks on kuni 18 kuud ning mis lõpeb hiljemalt 31. detsembril 2020. aastal. Projekti abikõlblikkuse periood ehk ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud

tekivad, määratakse taotluse rahuldamise otsuses. Projekt loetakse lõppenuks, kui toetuse saaja esitab EAS-ile lõpparuande, EAS selle kinnitab ning teeb lõppmakse.

3. peatükk Toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine

Eelnõu § 10 toob välja taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded. Toetust saab taotleda Eesti äriregistris registreeritud ettevõtja, kes vastab terminites esitatud ettevõtja definitsioonile. Kuna toetus on suunatud Eestis tegutsevatele ettevõtjatele ning EAS kasutab taotleja nõuetele vastavust kontrollides Eesti äriregistrile esitatud majandusaasta aruandeid ja neis sisalduvat teavet, siis on vajalik, et taotleja on Eesti äriregistris registreeritud äriühing. Muu hulgas peab taotleja vastama ka nõudele, mille kohaselt ettevõtja või temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja viimase kahe majandusaasta keskmine müügitulu majandusaasta aruannete kohaselt on vähemalt 200 000 eurot. Lisaks selgitatakse käesolevas paragrahvis vähese tähtsusega abi taotlemise tingimusi. Nimelt tuleb vähese tähtsusega abi puhul jälgida, et taotlejale kolme järjestikuse majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos käesoleva toetusega ei ületaks 200 000 eurot ühe ettevõtja kohta. Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt, s.o:

- 1) ettevõtja omab teises ettevõtjas aktsionäride või osanike hälteenamust;
- 2) ettevõtja, millel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtja haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;
- 3) ettevõtja, millel on õigus rakendada teise ettevõtja suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõtjaga sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- 4) ettevõtja, mis on teise ettevõtja aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtja aktsionäride või osanike hälteenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtjaid, mis on eelnimetatud punktides 1–4 kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtja kaudu. Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse ka VTA määruse artiklis 5 sätestatud eri eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid. See tähendab, et toetuse suurus ei tohi koos jooksva majandusaasta ja taotluse esitamise aastale vahetult eelneva kahe majandusaasta jooksul VTA määruse, komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), ja komisjoni määruse (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014, lk 45–54), kohaselt antud vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot. Lisaks juhul, kui taotleja on saanud vähese tähtsusega abi komisjoni määruse nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi talle nimetatud määruse ja vähese tähtsusega abi määruse alusel jooksva ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos käesolevast meetmest taotletava toetusega ületada 500 000 eurot.

Toetuse taotlejal ei tohi olla maksu- või maksevõlga, mis on suurem kui 100 eurot, või peab see olema ajatatud. Lisaks peab taotlejal olema piisav omafinantseering ning ta peab olema esitanud nõutud maksudeklaratsioonid. Taotleja ei tohi olla raskustes olev ettevõtja üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 mõistes, mis tähendab, et ettevõtte finantsnäitajate alusel on tagatud ettevõtte jätkusuutlik tegevus. Näiteks ei tohi ettevõtja olla kaotanud üle poole oma märgitud aktsia- või osakapitalist. Lisaks peab ettevõtte omakapital vastama äriseadustiku nõuetele.

Taotleja esitatav taotlus peab sisaldama informatsiooni, mis võimaldab hinnata taotleja vastavust eelloetletud nõuetele ning lisaks sisaldama järgmist teavet: nimi, registrikood, projektiga seonduv info (pealkiri, eesmärgid, oodatavad tulemused, elluviimise periood, eelarve). Taotluse ja projektiplaani vormi koostab eelnevalt ja teeb taotlejatele ligipääsetavaks EAS. Taotluse vorm sisaldab teabevälju, mis võimaldavad hinnata taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud tingimustele.

Ettevõttes peab eelnevalt olema läbi viidud digidiagnostika, mille tulemusena on üle vaadatud kõik ettevõtte põhiprotsessid, antud ülevaade tootmisega seotud kitsaskohadest ning nende lahendamise viisidest ehk koostatud digitaliseerimise teekaart. Digidiagnostika peab olema läbi viidud vastavalt EAS-i veebilehel avaldatud metoodikale ning digitaliseerimise teekaardi raport peab olema koostatud vastavalt määruse lisas toodud vormile.

Eelnõu § 11 määrab taotluse esitamise ja menetlemise tingimused. EAS informeerib enda veebilehel taotluste vastuvõtmisega alustamisest, lõpetamisest ja peatamisest ning rahastamise eelarvest. EAS ei võta taotlusi vastu, kui esitatud taotluste eelarve on võrdne või ületab toetuse eelarve vaba jääki. Eelarve ammendumise puhul teavitab EAS sellest viivitamata oma veebilehel. Taotlus tuleb esitada EAS-i e-teeninduse kaudu taotleja esindusõigusliku isiku digiallkirjaga.

Hetkest, mil registreeritud taotluste, mille kohta ei ole tehtud rahuldamise või rahuldamata jätmise otsust, taotletav toetuste summa saab võrdseks rahastamise eelarve vaba jäägiga või ületab seda, menetletakse taotlusi nende esitamise järjekorras. EAS menetleb iga taotlust kuni 30 tööpäeva alates selle registreerimisest. Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, menetluse võtmisest või vastu võtmata jätmisest, selgituste ja lisainfo küsimisest, taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisest, nõuetele vastavate taotluste hindamisest, hinnangu andmisest riigiabi reeglitega kokku sobivuse osas ning taotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest.

EAS hindab taotluse vastavust nõuetele ning kui selle käigus ilmnevad puudused, annab taotlejale aega nende kõrvaldamiseks kuni 10 tööpäeva. Kui taotlus ei vasta nõuetele ning taotleja ei vii seda nõuetega vastavusse EAS-i esitatud tähtaja jooksul, teeb EAS taotluse rahuldamata jätmise otsuse ja teavitab sellest taotlejat. Lisaks tunnistab EAS taotluse nõuetele mittevastavaks, kui taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid, taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist või kui taotleja ei võimalda kontrollida taotluse vastavust nõuetele või teha paikvaatlust.

Eelnõu §-s 12 määratakse taotluse hindamise alused. EAS kaasab hindamisse valdkondlikke eksperte ning moodustab hindamiskomisjoni, kooskõlastades need sammud eelnevalt ministriumiga. Hindamiskriteeriumid ja nende osakaalud on järgnevad:

- 1) projekti mõju meetme eesmärkide ja tulemuste saavutamisele (50 protsenti koonddhindest), milles hinnatakse projekti panust meetme eesmärkide ja tulemuste täitmise ja projekti mõju ettevõtja arengule – tegu on kõige kaalukama hindamiskriteeriumiga, kuna siinkohal hinnatakse taotluse sisu vastavust määruses sõnastatud toetusmeetme sekkumisloogikale. Kuna toetuse eesmärk on tulemuslike projektide puhul digitaalsete tehnoloogiate ning automatiseerimise rakendamise tulenev müügitulu ja lisandväärtuse kasv, siis hinnatakse selle hindamiskriteeriumiga ka eeldatavat lisandväärtuse suurenemist töötaja kohta;
- 2) projekti kvaliteet (20 protsenti koonddhindest), milles hinnatakse projekti realistlikkust, selgust ja tulemuste mõõdetavust;

- 3) taotleja võimekus projekti ellu viia (30 protsenti koondhindest), milles hinnatakse ka taotleja finantsvõimekust ning riskide juhtimise oskust;
- 4) suurettevõtte ja VKE koostöö boonus -10 protsenti koondhindest, mis rakendub juhul kui taotlejast suurettevõtja teeb VKEga tõhusat koostööd, kusjuures VKE abikõlblikud kulud peavad moodustama vähemalt 30 protsenti kõigist abikõlblikest kuludest.

Kaalukaim hindamiskriteerium on esimene (punkt 1). Kuna toetuse andmise eesmärk on suurendada ettevõtjate digitaliseerituse ja automatiseerituse ning robotite kasutamise taset, siis peab taotlusest selguma, millised tegevusi ja kuidas kavatakse taotleja läbi viia, et vastata määruses seatud oodatavatele tulemustele vastavalt § 2 lõikele 2. Taotleja võimekuse hindamine (punkt 3) on kaalukuselt järgmine kriteerium, kuna on vajalik hinnata taotleja võimekust saavutada määruses seatud eesmärk ja oodatavad tulemused.

Taotlusi hinnatakse skaalal 0–4, koondhinne kujuneb nende kaalutud keskmisest. Koostöö boonust kasutanud taotluse puhul lisandub 0.1. Kõrgeim võimalik hinne on 4.1.

Eelnõu §-s 13 määratakse taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise, ning rahuldamata jätmise otsuse tegemise kord. Rahuldamisele kuuluvad taotlused, mille koondhinne kõigi hindamiskriteeriumite lõikes on vähemalt 2,50 ning mitte üheski kriteeriumis ei ole hindeks vähem kui 2,00, tingimusel, et taotlusega ei ole ületatud meetme eelarvet. Põhjendatud juhtudel ja tingimusel, et projekti eesmärk on saavutatav, on võimalik rahuldada taotlus ka osaliselt. Sellisel juhul peab osalise rahuldamisega nõus olema ka taotleja. Rahuldamata jätmise otsuse teeb EAS siis, kui taotleja või taotlus ei vasta määruse tingimustele, taotluse rahaline maht ületab taotluste rahastamiseks ette nähtud eelarve vaba jääki või taotlus ei ületa eelnimetatud hindamise lävendeid. Taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või mitterahuldamise otsused sisaldavad vähemalt otsuse põhjendust ning rahuldamise ja osalise rahuldamise otsus ka toetuse suurust ja määra ning abikõlblikkuse perioodi.

Eelnõu §-s 14 määratakse taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise otsuse tegemise kord.

4. peatükk Aruannete esitamine, toetuse väljamaksmise ja tagastamise tingimused, toetuse saaja ning EAS-i õigused ja kohustused

Eelnõu § 15 sätestab toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tingimused. Toetuse saaja esitab abikõlblikkuse perioodi (18 kuu) jooksul vähemalt ühe vahearuarande. Lõpparuanne tuleb esitada kahe kuu jooksul alates projekti lõppemisest. Aruanded sisaldavad projekti tegevuste kirjeldust, teavet projekti tulemuste saavutamise kohta ja toetuse saaja hinnangut projekti edenemisele. Täpsemad aruannete esitamise tähtajad ning aruandeperiood sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. EAS teeb aruannete vormid kättesaadavaks e-teeninduse kaudu, e-teeninduse kaudu tuleb esitada ka aruanded. Aruanded allkirjastab digitaalselt toetuse saaja esindusõiguslik isik.

Eelnõu § 16 sätestab toetuse väljamaksmise tingimused. Toetuse saaja esitab maksetaotlused EAS-ile koos aruannetega e-teeninduse kaudu. EAS menetleb maksetaotlusi kuni 20 tööpäeva. EAS tuvastab menetlemise käigus ebatäpsusi, antakse sellest toetuse saajale koheselt teada koos tähtajaga ebatäpsuste kõrvaldamiseks. Toetust makstakse tegelike kulude alusel, milleks tuleb EAS-ile esitada kulude tekkimist ja nende tasumist kinnitavad dokumendid või nende koopiad.

Toetuse väljamaksete eeldus tegelike kulude alusel on aruannete ja nendega koos maksetaotluste aktsepteerimine EAS poolt.

Eelnõu § 17 sätestab toetuse saaja õigused ja kohustused. Toetuse saajal on õigus saada EAS-ilt igakülgset informatsiooni ja nõuandeid, mis seostuvad toetuse taotlemisega. Toetuse saajal on õigus kasutada tulemusi oma äritegevuses ning kommunikatsioonis, sh reklaamida kasutajakogemust.

Eelnõu § 18 sätestab EAS-i õigused ja kohustused. EAS-il on õigus lõpetada toetuse väljamaksmine, kui toetuse saaja majanduslik olukord on halvenenud määral, mis ohustab toetuse kasutamist või projekti täitmist. EAS kohustub teavitama toetuse saajaid kohe, kui on toimunud muudatused toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides, mitte avaldama taotlejate ja taotluste kohta menetluse käigus saadud infot ega dokumente ning säilitama toetuse andmisega seotud dokumente 7 aastat alates viimasest abi andmisest. Toetuse tagasinõudmisel peab EAS esitama vastavas otsuses tagasinõudmise aluse, tagasinõutava summa, otsuse täitmise tähtaja ja muu otsusega seotud olulise teabe.

Eelnõu § 19 sätestab toetuse tagastamise tingimused. Toetus tuleb osaliselt või täielikult tagasi maksta, kui toetuse saaja ei ole teinud nõutavaid tegevusi, on esitanud taotlemisel või projekti elluviimisel ebaõiget või mittetäielikku teavet või on teave jäetud esitamata, või ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, sealhulgas:

- 1) Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8);
- 2) Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokku sobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78).

4. Määruse mõjud

Seletuskirja punktis 2 on selgitatud väljakutseid, mille tulemuslik adresseerimine on määruse peamine oodatav mõju. Määruse sotsiaalne, sh demograafiline mõju on positiivne töökohtade säilimise osas, kuivõrd toetus võimaldab kõigi suurusega ettevõtjatel investeerida oma töötajate ümberõppesse. Positiivne mõju majandusele avaldub toetuse abil tehtavate investeeringute tulemusena suurenevas töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtjate loodavas lisandväärtuses. Määrusel ei ole mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, elus- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Kaudsetest mõjudest on kõige olulisem digitaliseerimise, automatiseerimise ja robotite kasutamise alase teadlikkuse suurendamine ühiskonnas.

5. Eelnõu seosed teiste meetmete ja valdkondlike arengukavadega

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2016–2019 seab eesmärgiks töötada välja IKT arenguprogramm suure kasvupotentsiaaliga tööstus- ja teenusmajandussektoritele. Määruse eelnõu panustab Eesti konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ ja „Eesti ettevõtluse kasvustrategia

2014–2020“ tootlikkuse tõstmise eesmärgi saavutamisse, mille eeldus on investeerimine digitaalsete lahenduste ning automaatika kasutuselevõttu.

6. Määruse mõjud läbivatele teemadele

Määruse ei panusta otseselt läbivatesse teemadesse. Kuna määrus on piiritletud vaid töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtjatega, kuid avatud taotlemiseks üle Eesti, siis võib määrus panustada regionaalarengu eesmärkidesse, kui toetust taotlevad ja saavad eri piirkondades tegutsevad tööstusettevõtjad ning infoühiskonna eesmärkidesse, kui digitaliseerimise lahendus vajab kaasneva tegevusena vastavaid arendusi.

7. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks vajalikud vahendid on kolm miljonit eurot. Toetuse taotlusi menetleb, väljamakseid teeb ning järelvalvet teostab EAS. Kasu ühiskonnale tekib toetust saanud ettevõtjates tulemusliku digitaalsete tehnoloogiate ja robotite kasutamise ning ja automatiseerimise tulemusena suurenevast müügikäibest ja loodavast lisandväärtusest. Määrus ei too riigile ning kohalikele omavalitsustele kaasa täiendavaid kulusid.

8. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

9. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööstus- ja Kaubandus- ja Tööstuskojale, Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liidule, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Keemiatööstuse Liidule, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule, Eesti Masinatööstuse Liidule ja Eesti Elektrotehnoloogia Liidule ning Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liidule eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Kooskõlastuse käigus laekunud märkused ja nendega arvestamise tabel lisatakse seletuskirjale.

ⁱ Euroopa Komisjon mõõdab iga-aastaselt riikide digitaliseerituse taset erinevate kategooriate lõikes DESI digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksiga (DESI).

ⁱⁱ Rahvusvaheline raamatupidamisstandard

ⁱⁱⁱ Väike- ja keskmise suurusega ettevõtete rahvusvaheline finantsaruandlusstandard